

σαι» Ούτω ἔφθασαν εἰς Γραμβοῦσαν ἔνθα
συνέλαβον καὶ τοὺς ἔξ τούρκου φρουροὺς.
"Ο Φρούραρχος παρεκάλεσε τοὺς χριστιανούς
νὰ μὴ τοὺς θανατώσουν καὶ ὑπερχέθη
νὰ τοὺς παραδώσῃ τὰ κλειδιά. Τὴν στιγμήν

ποῦ τοὺς παρέδιδε τὰ κλειδιά εἶπε «χαρῆ-
τετο εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ». Οἱ Ἕλλη-
νες παρέλαβον τὸ φρούριον καὶ ἐκράτησαν
τὸν λόγον των· οὐδένα ἐθανάτωσαν.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ

[ΥΠΟ ΔΡ. MEISSNER]

«Ο βίος εἶναι ἀγών. "Όπου καὶ ἂν στρέ-
ψωμεν τὰ βλέμματά μας εἰς τὴν φύσιν εὐ-
ρίσκομεν ἀγῶνα καὶ πόλεμον τῶν ὄντων
ἐναντίον ἀλλήλων, τῶν φυτῶν ἐναντίον τῶν
ζώων, τῶν ζώων ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων.

"Η αἰωνία ἀρχὴ τῆς καταστροφῆς καὶ τῆς
ἀνανεώσεως βασιλεύει πανταχοῦ. Εἰς ἕκα-
στον ὃν ἐδόθησαν ὄπλα, διὰ νὰ διενεργῇ
τοὺς ἀγῶνας τούτους, ὄπλα τὰ ὁποῖα τότε
μόνον εἶναι ἀνίσχυρα ὅταν τοῦτο ἀνταπο-
κρίνεται πρὸς τὸν ὑπὸ τῆς φύσεως ἐπιθυ-
μητὸν σκοπὸν, ὅταν εἶναι ἀναγκαῖα ἢ κατὰ
στροφῇ, ὃ ἄλειθρος ὃ θάνατος.

"Όσον σκληρὸς καὶ ἂν μᾶς φαίνεται ὁ ἀ-
γὼν οὗτος τῶν πάντων ἐναντίον πάντων
δὲν συγκρίνεται ὅμως μὲ τὸν πόλεμον τὸν
ὁποῖον τὰ κατώτερα ζωικά ὄντα κάμνουσι
διαρκῶς ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς πόλε-
μος τοῦ ὁποῖου ἡμεῖς συνείδησιν μόνον κα-
τὰ περιόδους ἔχομεν ὃ ὁποῖος ὅμως ἀπα-
ρεγκλήτως πρέπει νὰ γίνεται καὶ ὃ ὁποῖος
οὐδέποτε τελειώνει μὲ εἰρήνην ὃ πόλεμος
τῶν βακτηρίων ἐναντίον τοῦ ἀνθρωπίνου
ὄργανισμοῦ.

"Η ἀπὸ μόλις ὀλίγων δεκάδων ἐτῶν ἀπο-
κτηθεῖσα γνῶσις τῶν μικρῶν ζωικῶν ὄν-
των, ὀνομασθεῖσα Βακτηριολογία μᾶς κα-
τέστησε γνωστὸν τὸν ἀγῶνα τοῦτον· αὕτη
ἔδειξεν νέας ὁδοὺς διὰ τὴν θεραπείαν τῶν
ἀσθενειῶν, τὰς ὁποίας εἰς τὸ παρελθὸν
δὲν ἠδύνατο νὰ σκεφθῶσιν. Τὰ βακτηρί-
αιγα ἐλάχιστα, μὴ ὁρατὰ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλ-
μοῦ ἰστάμενα μεταξὺ φυτῶν καὶ ζώων τῶν

ὁποῖων ἡ δύναμις καὶ ἰσχὺς συνίσταται εἰς
τὸ νὰ πολλαπλασιάζονται ταχύτατα καὶ μά-
λιστα κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀπλοῦ μερισμοῦ.
Ἐξ ἐκάστου βακτηριδίου γίνονται διὰ με-
ρισμοῦ δύο νέα βακτηρίδια καὶ εἰς πόσον
μέγαν ἀριθμὸν δύναται νὰ ὀδηγήσῃ δεικνύ-
ει ἀπλοῦς λογαριασμός. "Αλλῃ ἰσχὺς τού-
των τῶν μικροοργανισμῶν ἔγκειναι εἰς
τὸ ὅτι ἐφ' ὅσον οἱ ὄροι δι' αὐτοὺς γίνονται
χειρότεροι σχηματίζουσι σπόρια τῶν ὁποῖων
ἡ ἀντίστασις φαίνεται ἀπίστευτος ἐναντίον
τῶν μεγάλων βλαβερῶν ἐπιδράσεων. Τρίτη
ιδιότης ἐπιικινδύνου σημιασίας εἶναι ὅτι ὁ-
ρισμένα βακταρίδια διὰ τῆς ἀλλαγῆς τῆς ὕ-
λης των παράγουσι τόσον δηλητηριώδεις
οὐσίας ὑπὲρ πᾶν ἄλλο μέγρον σήμερον γνω-
στὸν εἰς ἡμᾶς δηλητήριον.

Αὐτὸ ἰσχύει πρὸ πάντων διὰ τὰ βακτηρί-
δια ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἡμεῖς ὀνομάζομεν πα-
θογόνα, ἐκτὸς τούτων ὑπάρχει μέγας ἀριθ-
μὸς μικροοργανισμῶν οὔτινες διὰ τὸν ἄν-
θρωπον εἶναι ἀβλαβεῖς καὶ μάλιστα εἰς ὁ-
ρισμένας περιπτώσεις πολὺ ὠφέλιμοι. Ἐ-
δῶ ἀνήκουσιν ὀρισμένα φύτρα, τὰ ὁποῖα
εἰς τὰ ἔντερα εὐρίσκονται καὶ τὰ ὁποῖα προ-
σφέρουσι κατὰ τὴν πέψιν μεγάλως ὕπερ-
σίας.

Τὸ μικροσκοπικὸν μέγεθος τῶν περισσο-
τέρων βακτηριδίων καθιστᾷ δυνατὴν τὴν
εὐκόλον ἐξάπλωσίν των. Εἶναι διὰ τὸν ἄν-
θρωπον ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ ἀπελευθερω-
θῇ ἀπὸ τὰ βακτηρίδια διότι εἰς τὸν ἄερα,
εἰς τὸ ὕδωρ καὶ εἰς ὅλα τὰ ἀντικείμενα τῶν

ἁποίων κάμνομεν χρῆσιν προσκολλῶνται αὐτὰ τὰ ἀπείρως μικρὰ ὄντα. Κυρίως λοιπὸν θὰ παρεδίδοτο ἄνευ ἐλπίδος σωτηρίας ὁ ἄνθρωπος εἰς τούτους τοὺς ἐχθροὺς καὶ θὰ ἐγκαταλείπετο ἄνευ ἀμύνης εἰς τὰς πρὸ σβολᾶς των. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν συμβαίνει διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὸ θέλῃ ἡ φύσις καὶ ὁ δ' αὐτὸ ἔδωκεν καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰς τὰ ζῶα ὅπλα διὰ νὰ ἀμύνονται· ἕναν τῶν τούτων τῶν ἐχθρῶν. Τὰ ὅπλα ταῦτα συνίστανται κατὰ πρῶτον εἰς τὴν διατήρησιν ὑγιοῦς λειτουργίας τῶν ὀργάνων εἰς τὸ σῶμα μας. Ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ζῆ συμφῶνως πρὸς τὴν φύσιν καὶ δὲν προσθέτει εἰς τὸ σῶμα του διαφόρους βλάβας, κατέχει ἐν αὐτῇ τῇ ὑγείᾳ τὰ καλλίτερα ὅπλα κατὰ τῶν φορέων τῶν ἀσθeneiῶν καὶ ἂν ἀκόμη τὸν προσβάλλουσιν ἀναρίθμητα πλήθη δηλητηριωδῶν βακτηρίων. Γενικῶς δὲν ἔχομεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι σώματα ἀπρόσβλητα ἐντελῶς, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὑπάρχουσι ἀδυναμίας καὶ μικροτέρα ἀντίδρασις καὶ ὡς ἐκ τούτου αὐξάνει ἡ ἐπιδεικτικότητα διὰ τὰς μολύνσεις ὅπως ὀνομάζομεν τὴν εἰσβολὴν τῶν φορέων τῶν ἀσθeneiῶν εἰς τὸ σῶμα μας. Καὶ ὅταν συμβαίνει καμία μόλυνσις καὶ τοῦτο δύναται νὰ συμβῇ καθ' ἑκάστην, κάθε ὥραν, διὰ τῶν τροφῶν, τῆς ἀναπνοῆς, μικροτέρων ἢ μεγαλύτερων τραυμάτων τοῦ δέρματος, κατέχει ὁ ὀργανισμὸς ὁ ἀνθρώπινος καὶ ὁ ζωϊκὸς δυνάμεις ἀμύνης κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένην ἐχθρῶν. Διαθέτομεν εἰς τὸ αἷμα μας στρατεύματα δλόκληρα τὰ ὁποῖα αὐτοδυναμιζόμενα μετὰ μεγίστης ταχύτητος καὶ ἐνεργείας μᾶς ἀπαλλάττουσι τῶν ἐχθρῶν. Αὐτὰ εἶναι τὰ λευκὰ αἰμοσφαίρια. Ὅταν τὸ σῶμα εἶναι ὑγιὲς ταῦτα εἶναι περιωρισμένα τὸν ἀριθμὸν πολλαπλασιάζονται ἐπὶ ὑπαρχούσης μολύνσεως πολὺ ταχέως καὶ δὴ εἰς τὸ μέρος τῆς μολύνσεως, εἰς τὸ μέρος τῆς ἐχθρικής ἐπιθέσεως, ἵνα διὰ σκληροῦ ἀγῶνος, οὕτως εἰπεῖν, στήθους πρὸς στήθος καταστρέψωσι τὸν εἰσορμήσαντα ἐχθρὸν. Ἐξωτερικῶς ὁρατὸν δύναται νὰ καταστῇ τὸ στρατεύμα τοῦτο ὅταν πρόκειται περὶ τοπικῶν μολύνσεων τότε βλέπομεν πύον νὰ ἐξέρχεται τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μία συσσωρευσις τῶν λευκῶν τούτων αἰμοσφαιρίων τὰ ὁποῖα προτιθενται νὰ καταστρέψωσι πάντα τὰ προκαλοῦντα ἀσθ-

νειαν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὠμίλου καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἰατροὶ ἂν καὶ οὐδεμίαν ἰδέαν εἶχον περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν βακτηριδίων περὶ τοῦ *res bonum et laudabile*, περὶ τοῦ καλοῦ καὶ ἐπαινετοῦ πύου. Πολὺ συχνὰ ὁ ἀνίδεος ἄνθρωπος θεωρεῖ μίαν διαπύησιν ὡς ἐπικίνδυνον καὶ ἐπιζημίαν ἐνῶ διὰ τὸν ἰατρὸν εἶναι αὕτη ἐν σημεῖον ζωηροτάτου ἀμυντικοῦ ἀγῶνος τοῦ ὀργανισμοῦ κατὰ τοῦ ἐπιδραμόντος φορέως καὶ δημιουργοῦ τῶν ἀσθeneiῶν.

Ὁ ἀγὼν εἶναι σκληρὸς καὶ ὑπὲρ τῶν ὄλων, καθ' ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἀποστέλλει πάντοτε νέα ἐφεδρικά στρατεύματα εἰς ἄπειρον πλῆθος εἰς τὸν ἀγῶνα. Ἡ εὐαλλαγὴ τῆς ὕλης τουτέστιν ἡ καυσις ζωϊκῆς οὐσίας αὐξάνει ὑπερβολικὰ καὶ ἐκδηλοῦται διὰ τῆς ὑψηλῆς θερμοκρασίας τοῦ σώματος διὰ τοῦ πυρετοῦ. Οἱ ἀγῶνες οὗτοι δὲν διεξάγονται πάντοτε τὸσον τραχέως· συνήθως ὁ ἀγὼν εἶναι ἀγὼν θέσεων. Μόνον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ συνάπτονται μερικαὶ ἀποφασιστικαὶ μικροσυμπλοκαὶ χρόνιοι μολυσματικαὶ νόσοι. Ἐν τούτοις τὰ λευκὰ αἰμοσφαίρια δὲν εἶναι τὸ μόνον ὄπλον τοῦ σώματός μας κατὰ τῶν προκαλούντων τὰς ἀσθeneiῶς. Εἴμεθα ἐπίσης εἰς θέσιν νὰ παραγάγομεν ὠρισμένα ἀντιδηλητήρια τὰ ὁποῖα βαθμιαίως ὀδηγοῦσι εἰς τὴν πλήρη καταστροφήν τοῦ αντιπάλου, τὰ ὁποῖα καὶ ὡς προστατευτικὰ ὕλαι ἐν τῷ σώματι παραμένουσι καὶ νέας μολύνσεις τοῦ αὐτοῦ εἴδους καθιστῶσιν ἀδύνατους ἢ τουλάχιστον ἐξασθενίζουσιν.

Ἡ γνώσις τῶν καλουμένων τούτων ἀντισωμάτων ἢ προστατευτικῶν καὶ ἀποτελεσματικῶν ὕλων ἔταμε κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας νέαν ὁδὸν διὰ τὴν θεραπείαν τῶν μολυσμαντικῶν ἀσθeneiῶν. Ἐπειδὴ αἱ ὕλαι αὗται σχηματίζονται εἰς τὸν ὄρρον τοῦ αἵματος ἢ θεραπεία αὕτη ἀπεκλήθη ἢ ἐπὶ τῆς γνώσεως τούτων στηριζομένη θεραπεία, ὀρροθεραπεία, τῆς ὁποίας τὸ πλέον γνωστὸν τυπικὸν παράδειγμα εἶναι ἡ ὀρροθεραπεία τῆς διφθερίτιδος. Ἀχθέντες ἀπὸ τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἐν ζῶον ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ὁ ἵππος ἐμβολιασθεὶς διὰ διφθερίτιδος ἠσθένησε μὲν ἄλλα κατώρθωσε νὰ κατανηκῆσθαι τὴν ἀσθeneian ταύτην, ἐπομένως κατώρθωσε νὰ σχηματίσῃ ἐντὸς τοῦ σώματός του τοιαύτας προφυλακτικὰς ὕλας

ἢ ἀντιστώματα ἐπεχείρησαν καὶ εἰσαγάγωσι τὰς ὕλας ταύτας εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ὅπερ δὲν δύναται νὰ παραγάγῃ ταύτας καὶ ἦν ποσότητα ἀπαιτεῖται. Ἡ ἀπόπειρα ἐπέτυχε καὶ οὕτως κατορθώθη ἀπὸ τῆς φοβερᾶς ταύτης μάλιστα τῆς παιδικῆς ἡλικίας, τῆς διφθερίτιδος, νὰ ἀφαιρεθῇ ἓν μέρος τῆς καταστρεπτικῆς τῆς δυνάμεως θὰ ἐξερχόμεθα τῶν ὀρίων τοῦ περιοδικοῦ, εἰς ἠθέλομεν εἰσελθεῖ εἰς τὴν ἐξέτασιν ὅλων τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς διὰ τοῦ ὄρου ἐρεῖνης. "Ὅταν μάλιστα ληφθῇ ὑπὲρ ὄψει

ὅτι διὰ νὰ κατανοηθῶσι πλήρως αἱ ἐπιστημονικαὶ βίσεις αὐτῆς ὑπάρχει ἀνάγκη μῖα μεγάλης ἐρεῖνης. Τοῦτο δὲν εἶναι καὶ ἀπαραίτητον διὰ τὸν κοινὸν ἀνθρώπον. Ἄξιον σημείωτον εἶναι μόνον νὰ γίνῃ ἐξ πάντων σαφές, ὅτι μία ὁροθεραπεία δὲν σημαίνει τὴν εἰσαγωγὴν δηλητηρίου εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς βλάβην του ἀλλὰ τὴν εἰσαγωγὴν ὕλων αἰτίαι εἶναι εἰς θέσιν νὰ καταστρέψωσι τοὺς φοβερωτέρους ἐχθρομας τὰ τὰ ἀθηνεῖα; προκαλοῦντα βακτηρίδια. ("Ἔπεται συνέχεια)

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ

ΑΦΟΡΙΣΜΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

TOY GOETHE

"Ἡ φύσις! Μᾶς περιβάλλει καὶ μᾶς κρατεῖ πανταχόθεν, χωρὶς νὰ ἔχωμεν τὴν δύναμιν νὰ θέσωμεν τὸν πόδα ἐκτὸς τῶν ὀρίων τῆς ἢ νὰ εἰσελθῶμεν εἰς αὐτὴν ἓν βῆμα περισσότερον. Χωρὶς νὰ τὸ ζητήσωμεν καὶ χωρὶς νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ μᾶς δέχεται εἰς τὴν δίνην τῆς, μᾶς ὠθεῖ εἰς τὸν χορὸν τῆς μέχρις ὅτου μᾶς ἀπαλλάξῃ τῆς κοπώσεως.

Αἰωνίως παράγει νέους τύπους. Τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν, οὐδέποτε εἶχον μέχρι τοῦδε ὑπάρξει τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα ὑπῆρξαν οὐδέποτε θὰ ἐπανέλθουν. τὸ πᾶν εἶναι νέον καὶ ὅμως τὸ πᾶν εἶνε τὸ αὐτό!

Ζῶμεν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς καὶ ὅμως τῆς εἶμεθα ξένοι. Ἀδιακόπως ἀσχολεῖται μὲ ἡμᾶς χωρὶς ὅμως νὰ μᾶς ἀποκαλύπτῃ τὸ μυστικὸν τῆς. Συνεχῶς ἐνεργοῦμεν ἐπ' αὐτῆς, ἀλλὰ πάντοτε ἀνευ ἀπολύτου ἐξουσίας.

Φαίνεται, ὅτι ἔχει διαθέσει τὸ πᾶν πρὸς χάριν τοῦ ἀτομικοῦ καὶ οὐδόλως λαμβάνει ὑπόψει τῆς τὰ ἄτομα. Πάντοτε κατασκευάζει, πάντοτε καταστρέφει καὶ ὅμως ἡ ἀποθήκη μένει ἀνεξάντλητος.

"Ἡ ζωὴ τῆς εἶνε εἰς γόνιμος τοκετός, ἀλλὰ τόσων τέκνων ποῦ εἶναι ἡ μήτηρ;

Μοναδικὸς καλλιτέχνης ἐκ τῆς ἀπλῆς ὕλης, ἐκ τοῦ στοιχείου σύρει τὰς πλέον ἀξιωματικώτους ἀντιθέσεις. Ἄνευ ἐμφανοῦς προσπαθείας ἐπιτυγχάνει τὴν ἀνωτέραν τελειότητα, τοὺς πλέον ἀκριβεῖς τύπους. Ἐκαστον τῶν ἔργων τῆς ἔχει μίαν προσωπικότητα. Πάντα τὰ ἐν αὐτῇ φαινόμενα προέρχονται ἐκ τόσων διαφόρων συλλήψεων καὶ ὅμως τὸ πᾶν δὲν εἶναι ἡ ἓν.

Εἶναι ὁ πρωτεργάτης ἐνὸς θεάματος, αὐτὴ ἔχει ἄριγε ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ ἴδῃ; Δὲν τὸ γνωρίζομεν καὶ ἐν τούτοις ἂν αὐτὴ τὸ δίδει, τοῦτο συμβαίνει δι' ἡμᾶς, οἵτινες κατέχομεν μίαν κακὴν θέσιν.

"Ἡ ζωὴ, τὴν ὁποῖαν διακρίνει τις ἐν αὐτῇ εἶναι αἰώνιος γένεσις, κίνησις καὶ ὅμως δὲν προχωρεῖ. Αἰωνίως μεταμορφοῦται καὶ δὲν γνωρίζει σταθμούς. Τὸ νὰ σταθῇ εἶναι μία ἰδέα τὴν ὅτιον ἀγνοεῖ καὶ εἰς τὸ ἀκίνητον ἔχει προσάψει τὴν κατάραν τῆς. Εἶνε σταθερὰ. Ἡ πορεία τῆς εἶναι καθωρισμένη, αἱ ἐξαιρέσεις τῆς εἶναι σπάνιαι καὶ οἱ νόμοι τῆς ἀναλλοίωτοι.

Μὲ ὄλους ἡμᾶς παίζει ἐν παίγνιον καὶ ἴδιον περισσότερον ἡμεῖς κερδίζομεν τόσον